

PLATFORMA

za vođenje pregovora o slobodnoj trgovini sa sa Ukrajinom u kontekstu pristupanja Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji

Podgorica, 12 i 13. septembar 2011. godine

1. ZNAČAJ

Crna Gora je decembra 2004. godine otpočela pregovore za samostalno članstvo u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (STO). Do sada je održano je sedam sastanaka Radne grupe, više bilateralnih pregovora sa zainteresovanim članicama STO-a, kao i plurilateralni pregovori o podršci poljoprivredi i izvoznim subvencijama.

Bilateralni sporazumi zaključeni su sa: EU, Kinom, Švajcarskom, Norveškom, Brazilom, Kanadom, Japanom, SAD-om, El Salvadorom i Hondurasom. Pregovori sa predstavnicima Ukrajine otpočeli su decembra 2008. godine, i još uvijek nijesu okončani, a do sada je održano sedam rundi bilateralnih pregovora i to u februaru, julu, septembru i novembru 2009. godine, u maju i julu 2010. godine, i u junu 2011. godine.

Članstvo u STO je neophodan korak u procesu pristupanja EU. Pored pomenutog, članstvo u Organizaciji je značajno kako sa aspekta integracija u međunarodne ekonomske odnose, tako i kao važan element podrške procesu unutrašnjih ekonomskih reformi.

Na poziv potpredsjednika Vlade Ukrajine, A. Kljujeva, delegacija Crne Gore boravila je u Kijevu 2. avgusta 2011. godine. Predmet posjete bilo je približavanje stavova u odnosu na dalji nastavak pregovora između dvije zemlje u kontekstu pristupanja Crne Gore STO-u.

Imajući u vidu jedan od osnovnih principa na kojima počiva STO – princip najpovlašćenije nacije (MFN), u Kijevu je dogovoreno da se prihvate do sada dogovorene pozicije, ali i da se otpočnu pregovori o zaključenju Sporazuma o slobodnoj trgovini (FTA). Pregovori o zaključenju FTA predstavljaju proces odvojen od procesa pristupanja STO-u, ali neophodan da bi se izašlo u susret ukrajinskim zahtjevima, što se jedino i može učiniti na bilateralnoj osnovi. Procijenjeno je da bi ovakav pristup zadovoljio obje strane jer bi Crnoj Gori omogućio punopravno članstvo u Organizaciji, ali bi i Ukrajina i Crna Gora kroz zaključenje FTA dobile povoljniji pristup tržištu roba i usluga. Dogovoreno je da se nakon zaključenja Sporazuma, potpišu protokoli u okviru pregovora za članstvo Crne Gore u STO-u. Na ovaj način oba procesa bi bila okončana istovremeno.

2. PREDMET PREGOVORA

Pregovori sa Ukrajinom zakazani su za 12. i 13. septembar 2011. godine u Podgorici. Predmet pregovora je bilateralni Sporazum Crne Gore i Ukrajine u kontekstu pristupanja STO, Nacrt Sporazuma o slobodnoj trgovini (FTA), pravila porijekla i metode administrativne saradnje, kao i pristup tržištu roba i usluga.

Od ukrajinske strane su 17. avgusta 2011. godine, vezano za FTA, dobijena dokumenta koja će biti predmet pregovora:

- Nacrt Sporazuma o slobodnoj trgovini između Vlade Crne Gore i Vlade Ukrajine
- Aneks - Pravila porijekla i metode administrativne saradnje
- Dodatak I – Uvodne napomene vezano za listu u Aneksu II
- Dodatak II – Lista proizvoda i opracija obrade i prerade koje potvrđuju status proizvoda sa porijeklom
- Dodatak III- Sertifikat EUR 1
- Dodatak IV - Izjava izvoznika
- Aneks IX – koji se odnosi na Član 3.20 Nacrta Sporazuma - Finansijske usluge
- Aneks X – koji se odnosi na Član 3.20 Nacrta Sporazuma – Telekomunikacione usluge

Novina u ovakvoj vrsti pregovora u dijelu koji se odnosi na zaključenje Sporazuma o slobodnoj trgovini, je to što će se pregovarati i Lista specifičnih obaveza u uslugama koja će predstavljati Aneks osnovnog teksta Sporazuma.

Od ukrajinske strane ovom prilikom nisu dobijeni posebni zahtjevi u ovom dijelu, osim Aneksa o telekomunikacionim i Aneksa o finansijskim uslugama. Pored pomenutih moguće je voditi pregovore u još devet sektora usluga, a to su: poslovne (advokatske, inženjerske, arhitektonske, računovodstvene, energetske...), građevinarske, distribucione, obrazovne, koje se odnose na životni sredinu, zdravstvene i socijalne, turističke, rekreativne, sportske i druge kulturne usluge, kao i usluge svih vrsta transporta i gasovoda.

3. STAVOVI KOJE ĆE CRNOGORSKA DELEGACIJA ZASTUPATI TOKOM PREGOVORA:

- Pregovaračka pozicija Crne Gore zasnivaće se na ekonomskim interesima sa aspekta strukture crnogorske ekonomije i strateškoj opredijeljenosti Crne Gore ka evropskim integracijama, i procesu pristupanja Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

- Osnov za pregovore, posebno u dijelu koji se ne odnose na pristup tržištu, biće obaveze Crne Gore preuzete Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, kao i sporazumi Svjetske trgovinske organizacije.

- Resorna ministarstva definisaće predloge *Lista izuzeća iz režima slobodne trgovine* na koje se neće odnositi liberalizacija tržišta u skladu sa kriterijumima izgrađenost i perspektivnost postojećih kapaciteta, razvojnim prioritetima Crne Gore, kao i regionalnom razvoju, visini carinske stope i prihodima po tom osnovu, kao i *Listu specifičnih obaveza u uslugama* koja će se primjenjivati između Crne Gore i Ukrajine.

Osnov za vođenje pregovora se ogleda u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore i Zakonu o zaključivanju i izvršenju međunarodnih ugovora (*Sl.list Crne Gore br.77/08 od 16.12.2008*).

4. PREGOVARAČKI TIM:

Shodno predmetu pregovora delegaciju Crne Gore će činiti:

- dr Vladimir Kavarić, ministar ekonomije, glavni pregovarač za STO,
- Goran Šćepanović, pomoćnik ministra ekonomije,
- Ivana Pajević, šef kabineta predsjednika Vlade,
- Lidija Rmuš, savjetnik ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja,
- Aida Salagić Ceković, savjetnik, Ministarstvo ekonomije,
- Svetlana Božović, savjetnik, Ministarstvo ekonomije i
- Danijela Gačević, savjetnik, Ministarstvo ekonomije.

S tim u vezi, glavni pregovarač zadržava mogućnost, da na pregovore pozove i druge predstavnike institucija čije se učešće ocijeni kao potrebno.

PREDLOG ZAKLJUČAKA:

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ 2011. godine, razmotrila i utvrdila Platformu za vođenje pregovora o slobodnoj trgovini sa Ukrajinom u kontekstu pristupanja Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, Podgorica, 12 i 13. septembar 2011. godine.
2. Zadužuje se Ministarstvo ekonomije da nakon završenih pregovora izvjesti Vladu o rezultatima sastanka.